

Redke vrste ptic v Sloveniji v letu 1994

Poročilo Komisije za redkosti

Rare bird species in Slovenia in 1994

Rarities Committee Report

Andrej SOVINC

Pred nami je peto poročilo o redkih vrstah ptic v Sloveniji. Poročila o redkosti obravnava Komisija za redkosti pri Društvu za opazovanje in proučevanje ptic Slovenije. V poročilu so navedeni tudi natančni podatki o opazovanih redkih vrstah, ki vsebujejo datum in kraj opazovanja, število osebkov, ime opazovalca in vir objave podatka. Aktualen seznam redkih vrst ptic Slovenije za leto 1993 obsega 92 vrst in je bil objavljen v 73. številki *Acrocephalus*.

Zapisi o redkih vrstah so predstavljeni na način, ki ga pojasnjuje naslednja legenda:

Legenda:

Key:

znanstveno ime vrste-slovensko ime /
(m,n);(o,p)/

scientific-slovene name / (m,n);(o,p)/

m število opazovanj (dogodkov) v
zadnjih 50 letih, do vključno leta 1993,
number of records in last 50 years, up
to 1993;

n število opazovanih osebkov v zadnjih
50 letih do vključno leta 1993; (1943-
93),
number of birds in last 50 years, up to
1993;

o število opazovanj (dogodkov) v letu
1994,
number of records in 1994;

p število opaženih osebkov v letu 1994,
number of birds in 1994;

(m?,n?) število opazovanj (dogodkov) in
opazovanih osebkov iz obdobja
zadnjih 50 let (1943-93) še ni zbrano;
številki v oklepaju ponazarjata število
znanih dogodkovoziroma ugotovlj-
enih osebkov, number of records
(m?)(n?) and birds from the previous period
not collected as yet; number in brack-
ets refer to the number of already
known records or birds;

B zadnji znani podatki o vrsti so iz časa
izpred 50 let; številka ob črki B
ponazarja število opazovanj oz.
dogodkov,
recorded at least once between 1800
and 1949, but not subsequently; num-
ber indicates the number of records.

Podatki iz rubrik "m" in "n" so že objavljeni v
predhodnih poročilih o redkih vrstah; glej
Acrocephalus št. 58-58, str. 99-119 in 120-123,
Acrocephalus št. 63, str. 45-49 in *Acrocephalus*
št. 73, str. 193-196.

Gavia immer-LEDNI SLAPNIK / (10?,18?);(0,0)/
Gavia adamsii-RUMENOKLJUNI SLAPNIK /
(2,2);(0,0)/

Fulmarus glacialis-LEDNI VIHARNIK B1
Puffinus yelkouan-ČRNOKLJUNI VIHARNIK /
(5,+1080);(9,90)/

Dopolnilo za leto 1990:
9.7.1990, Piranski zaliv, 25 osebkov, L.Lipej,
Falco 9:19

Dopolnilo za leto 1991:
28.9.1991, Piranski zaliv, 3 osebkovi, L.Lipej, Falco
9:19

1.9.1994, Piranski zaliv, 3 osebkovi, T.Makovec,
Falco 9:19

7.9.1994, Piranski zaliv, 6 osebkov, T.Makovec,
Falco 9:19

8.9.1994, Piranski zaliv, 6 osebkov, T.Makovec,
Falco 9:19

14.9.1994, Piranski zaliv, 30 osebkov, T.
Makovec, Falco 9:19

21.9.1994, Piranski zaliv, 3 osebkovi, T.Makovec,
Falco 9:19

30.9.1994, Piranski zaliv, 20 osebkov, T.
Makovec, Falco 9:19

25.10.1994, Piranski zaliv, 2 osebkovi, T.Makovec,
Falco 9:19

28.10.1994, Piranski zaliv, 20 osebkov, T.
Makovec, Falco 9:19

22.11.1994, Piranski zaliv, 1 osebek, T.Makovec,

Falco 9:19

Phalacrocorax pygmaeus-PRITLIKAVI KOR-MORAN /(4,43);(0,0)/

Pelecanus onocrotalus-ROŽNATI PELIKAN B2

Plegadis falcinellus-PLEVIČA /(6,8);(0,0)/

Phoenicopiterus ruber-RDEČI PLAMENEC /(1,1);(0,0)/

Cygnus columbianus-MALI LABOD /(1,1);(0,0)/

Cygnus cygnus-LABOD PEVEC /(5,6);(1,3)/

Dopolnilo za leto 1992:

december 1992 - januar 1993 (poginil), Škocjanski zatok, 1 osebek, I.Škornik, Falco 10:43-45

21.12.1994 - 29.1.1995, Sava/Kranj, 3 osebk, J.Kurillo, Acr. 71:123

Anser brachyrhynchus-KRATKOKLJUNA GOS /(1,7);(0,0)/

Branta canadensis-KANADSKA GOS /(3,17);(0,0)/

Branta leucopsis-BELOLIČNA GOS /(2,2);(0,0)/

Branta bernicla-GRIVASTA GOS /(0,0);(1,1)

26.4.1994, Ledavsko jezero, 1 osebek, P.Kmecl, K.Rižner, Acr. 71: 95-98

Tadorna ferruginea-RJASTA GOS /(2,4);(0,0)/

Dopolnilo za leto 1991:

7.9.1991, Ormoško jezero, 5 osebkov, B.Štumberger, Acr. 74:30

Melanitta nigra-ČRNA RACA /(11,12);(2,2)/

22.1.1994, Ankaran, 1 osebek, B.Rubinič, Falco 10: 64

3.- 27.12.1994, Sečoveljske soline, 1 osebek, B.Rubinič, Falco 10: 64

Gypaetus barbatus-BRKATI SER /(0,0);(1,1)/

november 1994, Kanin-Rombon, 1 osebek, F.Genero, Acr. 73: 171-173

Neophron percnopterus-EGIPTOVSKI JASTREB B2

Aegypius monachus-RJAVI JASTREB B1

Circus macrourus-STEPSKI LUNJ B8

Accipiter brevipes-KRATKOPRSTI SKOBEČ /(1,1);(0,0)/

Buteo rufinus-RJASTA KANJA /(2,3);(0,0)/

Buteo lagopus-KOCONOGA KANJA /(?,?);(0,0)/

Aquila pomarina-MALI KLINKAČ /(2,3);(0,0)/

Aquila clanga-VELIKI KLINKAČ /(4,4);(1,1)/

8.1.1994, Koper, 1 osebek, L.Lipej, M.Gjerkeš, Annales 4/94:55

Aquila heliaca-KRALJEVI OREL /(2,2);(0,0)/

Dopolnilo za leto 1992:

28.8.1992 (Maribor) - 1.9.1992 (Gorenjska), 1 osebek (sledenje z telemetrijo prek slo-

venskega ozemlja), Vogelwelt 116: 153-157

Hieraaetus pennatus-MALI OREL B2

Falco eleonore-SREDOZEMSKI SOKOL /(2,2);(0,0)/

Falco cherrug-SOKOL PLENILEC /(4,4);(0,0)/

Porzana pusilla-PRITLIKAVA TUKALICA /(1,1);(0,0)/

Tetrax tetrax-MALA DROPLJA B4

Chlamydotis undulata-OVRATNIČARKA /(1,1);(0,0)/

Otis tarda-VELIKA DROPLJA /(1,1); (0,0)/

Haematopus ostralegus-MORSKA SRAKA /(?,?);(0,0)/

Recurvirostra avosetta-SABLJARKA /(8,16);(1,2)/

11.5.1994, Vrbje, 2 osebk, M.Vogrin, Acr. 74:14

Burhinus oedipnemus-PRLIVKA /(2?,2?);(0,0)/

Cursorius cursor-PUŠČAVSKI TEKALEC /(1,1);(0,0)/

Charadrius morinellus-SEVERNI DULAR /(2,12);(0,0)/

Glareola pratincola-RJAVA KOMATNA TEKICA /(5,10);(1,1)/

14.5.1994, Sečoveljske soline, 1 osebek, B.Rubinič, Falco 10:63

Chettusia gregaria-STEPSKA PRIBA /(2,2);(0,0)/

Calidris canutus-VELIKI PRODNIK /(9,14);(0,0)/

Dopolnilo za leto 1991:

31.8.-1.9.1991, Cerkniško jezero, 1 osebek, P.Kmecl, K.Rižner, Acr. 56-57:72

Limicola falcinellus-PLOSKOKLJUNEC /(3,3);(0,0)/

Dopolnilo za leto 1993:

5.9.1993, Sečoveljske soline, 1 osebek, P.Kmecl, K. Rižner, Acr. 73:197

Gallinago media-ČOKETA /(9,9);(0,0)/

Limosa lapponica-PROGASTOREPI KLJUNAČ /(11,31);(0,0)/

Numenius tenuirostris-TENKOKLJUNI ŠKURH B1

Tringa stagnatilis-JEZERSKI MARTINEC /(?,?);(0,0)/

Dopolnilo za leto 1992:

20.-21.4.1992, Rače, 3 osebk, M.Vogrin, Acr. 60:164

20.6.1992, Sečoveljske soline, 2 osebk, A.Vrezec, Acr. 60:165

Tringa flavipes-MALI RUMENONOGI MARTINEC /(1,1);(0,0)/

Dopolnilo za leto 1993:

23.4.1993, Rače, 1 osebek, D.Denac, v tisku

Arenaria interpres-KAMENJAR /(14,19);(0,0)/

Dopolnilo za leto 1991:

3.5.1991, Sečoveljske soline, 2 osebk, T.Jančar, Acr. 71:110
 19.5.1991, Sečoveljske soline, 1 osebek, T.Jančar, Acr. 71:110
 Dopolnilo za leto 1993:
 5.09.1993, Bohinjsko jezero, 1 osebek, E. Vukelič, Acr. 74:34
Phalaropus lobatus-OZKOKLJUNI LISKONOŽEC/(4,15);(0,0)/
Phalaropus fulicarius-PLOSKOKLJUNI LISKONOŽEC/(1,1);(0,0)/
Stercorarius pomarinus-LOPATASTA GOVNAČKA/(2,3);(0,0)/
Stercorarius parasiticus-BODIČASTA GOVNAČKA/(3,3);(0,0)
 Dopolnilo za leto 1991:
 7.9.1991, Ormoško jezero, 1 osebek, B. Štumberger, Acr. 74:30
Stercorarius skua-VELIKA GOVNAČKA B2
Larus genei-ZALIVSKI GALEB/(3,6);(0,0)/
Larus argentatus-SREBRNI GALEB/(+12, +25);(?,?)/
Larus marinus-MORSKI GALEB/(1,1);(1,1)/
 26.11.94 - 4.12.1994, Ptujsko jezero, 1 osebek, L.Božič, Acr. 68-69-70:82
Larus hyperboreus-LEDNI GALEB B1
Gelochelidon nilotica-ČRNONOGA ČIGRA/(5,6);(1,1)/
 21.5.1994, Ormoško jezero, 1 osebek, B. Rubinič, Acr. 68-69-70:83
Sterna bengalensis-MALA ČOPASTA ČIGRA/(1,1);(0,0)/
Sterna caspia-KASPIJSKA ČIGRA/(17,41);(2,7)/
 Dopolnilo za leto 1991:
 22.3.1991, Sečoveljske soline, 1 osebek, T.Jančar, Acr. 71:110
 7.9.1991, Ormoško jezero, 3 osebk, B. Štumberger, Acr. 74:30
 5.4.1994, Sava/Stožice, 6 osebkov, Ž.Gombač, Acr. 65-66:154
 4.9.1994, Žovnjek, 1 osebek, P.Kmecl, K.Rižner, Acr. 73:197
Alca torda-MALA NJORKA B1
Cephus grylle-ČRNA NJORKA/(0,0);(1,1)/
 2.3.1.1994, Ormoško jezero, 1 osebek, L.Božič, B.štumberger, Acr. 64:69-72
Fratercula arctica-MORMON/(1,1);(0,0)/
Syrhaptes paradoxus-KOCONOGA STEP-SKA KOKOŠKA B3
Clamator glandarius-ČOPASTA KUKAVICA/(1,1);(0,0)
Nyctea scandiaca-ŠNEŽNA SOVA B2
Surnia ulula-SKOBČEVKA B1
Asio flammeus-MOČVIRSKA UHARICA/(4,5);(0,0)/

Dendrocopus syriacus-SIRIJSKI DETEL/(7,7);(0,0)/
Dendrocopus leucotos-BELOHRBTI DETEL/(7,7);(0,0)/
 Dopolnilo za leto 1991:
 13.5.1991, Bled, 1 osebek, B.Rubinič, Acr. 60:168
 1.9.1991, Zidani most, 1 osebek, M.Gobec, Acr. 74:56
Melanocorypha calandra-LAŠKI ŠKRJANEC/(1,1);(0,0)/
Čalandrella brachydactyla-KRATKOPRSTI ŠKRJANEC/(3,31);(0,0)/
Motacilla citreola-RUMENOGLAVA PASTIRICA/(1,1);(0,0)/
Oenathe hispanica-ŠPANSKI KUPČAR/(7,8);(0,0)/
Zoothera dauma-GRAHASTI DROZG/(1,1);(0,0)/
Acrocephalus dumetorum-ROBIDNA TRSTNICA/(1,1);(0,0)/
Acrocephalus agricola-PLEVELNA TRSTNICA/(1,1);(0,0)
Sylvia hortensis-SVETLOOKA PENICA/(2,2);(0,0)/
Parus lugubris-ŽALOBNA SINICA/(2,3);(0,0)/
Pyrrhocorax pyrrhocorax-PLANINSKA VRANA/(1,2);(0,0)/
Sturnus roseus-ROŽASTI ŠKOREC/(6,48);(0,0)/
Passer hispaniolensis-TRAVNIŠKI VRABEC/(1,1);(0,0)/
Passer luteus-ZLATI VRABEC/(1,1);(0,0)/
Petronia petronia-SKALNI VRABEC/(1,1);(0,0)/
Carduelis flavirostris-SEVERNI REPNIK/(?,?);(1,1)/
 12.11.1994, Ptujsko jezero, 1 osebek, L.Božič, Acr. 68-69-70:85
Loxia leucoptera-BELOPERUTI KRIVOKLJUN/(2,2);(0,0)/
Loxia pytyopsittacus-VELIKI KRIVOKLJUN B1
Pinicola enucleator-SMREKOVI KALIN B1
Plectrophenax nivalis-SNEŽNI STRNAD/(?,?);(0,0)/
Calcarius lapponicus-LAPONSKI OSTROGLEŽ/(5,5);(0,0)/
Emberiza leucocephala-BELOGLAVI STRNAD/(?,?);(0,0)/
Emberiza rustica-GOZDNI STRNAD/(1,1);(0,0)/
Emberiza pusilla-MALI STRNAD/(6,6);(0,0)/
 Dopolnilo za leto 1992:
 15.11.1992, Studenci, 1 osebek, L.Božič, Acr. 65-66:156

Emberiza rutila-ŽAMETNI STRNAD/(1,1):(0,0)/**POVZETEK**

Med 23 poročili za leto 1994 so prikazani podatki za 13 vrst (*Pyelkouan*, *C.cygnus*, *B.bernicla*, *M.nigra*, *G.barbatus*, *A.clanga*, *R.avosetta*, *G.pratincola*, *L.marinus*, *G.nilotica*, *S.caspia*, *C.grylle*, *C.flaviostris*), objavljenih pa je tudi nekaj dopolnil za pretekla leta, in sicer za naslednje vrste (*P.yelkouan* za leti 1990 in 1991, *C.cygnus* za leto 1992/93, *T.ferruginea* za leto 1991, *A.heliaca* za leto 1992, *C.canutus* za leto 1991, *L.falcinellus* za leto 1993, *T.stagnatilis* za leto 1992, *T.flavipes* za leto 1993, *A.interpres* za leti 1991 in 1993, *S.parasiticus* za leto 1991, *S.caspia* za leto 1991, *D.leucotos* za leto 1991). Skupaj je torej predstavljenih 17 poročil za leta od 1990 do 1993.

Skupaj je torej predstavljenih 23 poročil za leto 1994 in 19 za pretekla leta.

V letu 1994 je bila ugotovljena ena nova vrsta ptic za Slovenijo (črna njorka *Cepphus grylle*), prvič v zadnjih 50 letih pa sta bili ugotovljeni dve vrsti (brkati ser *G.barbatus* in grivasta gos *B.bernicla*). Morski galeb *L.marinus* je bil opažen drugič v zadnjih 50 letih. Iz dopolnil za pretekla leta pa so še posebej zanimive naslednje ptice:

- mali rumenonogi martinec *T.flavipes* - nova ugotovljena vrsta za Slovenijo v letu 1993,
- 2.zapis za rjasto gos *T.ferruginea* (leta 1991) in kraljevega orla *A.heliaca* (leta 1992),
- 3.zapis o bodičasti govnački *S.parasiticus* (leta 1991) in ploskokljuncu *L.falcinellus* (leta 1993).

Glede na precejšnje število podatkov o sredozemskem viharniku *P.yelkouan* s slovenskega obalnega morja bo treba v prihodnje ponovno preučiti njegov status. Vrsta očitno ni tako redka, jo pa z obale težko opazimo.

Leta 1995 je izšel tudi Ornitološki atlas Slovenije (GEISTER, 1995), ki navaja tudi podatke o vrstah, ki so na seznamu redkih vrst Slovenije, kjer naj praviloma ne bi bilo redkih gnezdk. Ti podatki bodo v prihodnje posebej preučeni. V Atlasu so omenjeni: mali orel, sirjski detel, belohrbti detel, močvirska uharica, laški škranec, rdeča lastovka, španski kupčar, blede vrtnik, žalobna sinica in druge vrste, ki veljajo za redke gnezdk ali celo redke vrste pri nas.

Poročila o naslednjih vrstah niso bila potrjena:

Sterna paradisea, 18.8.1993, Strunjan,

Falco biarmicus, 1.8.1994, Uršlja gora,

Nyctea scandiaca, december 1994, Drava/Formin.

Komisija za redkosti je torej v letu 1994 potrdila 23 poročil za leto 1994 in 17 poročil za obdobje 1991-1993, zavrnila pa je 3 poročila iz let 1993 in 1994. Obravnavano je bilo torej 43 poročil.

Pri pripravi tega poročila so bili pregledani naslednji viri: gradiva sestankov KRED do vključno 9.5.1996, revije *Acrocephalus* (do vključno številke

74), *Falco* (št. 9 in 10), *Annales* (do vključno številke 1.1996) in *Ornitološka kronika* za leto 1993

SUMMARY

This is the fifth annual report of the Slovene Rarities Committee (KRED), dealing mainly with the records made in 1994. Of 43 reports from 1994 and the 1990-1993 period, 3 have not been accepted.

Highlights include:

Black Guillemot *Cepphus grylle* and Lesser Yellowlegs *Tringa flavipes* (new species for Slovenia in 1994 and 1993), Lammergeier *Gypaetus barbatus* and Red-breasted Goose *Branta ruficollis* (first records for the last 50 years in 1994), second record for Imperial Eagle *Aquila heliaca*, Ruddy Shelduck *Tadorna ferruginea* and Great Black-backed Gull *Larus marinus* and third record for Arctic Skua *Stercorarius parasiticus*.

Andrej Sovinc, Pod kostanji 44, 1000 Ljubljana

